

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΙΑΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

Τοῦ Δρος ΑΝΤΩΝΙΟΥ Γ. ΖΑΧΟΥ

Τὸ δράμα μιᾶς ἠνωμένης καὶ ἰσχυρᾶς Εὐρώπης - ἡ νοσταλγία τῶν λαῶν της - ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκκολάπτεται εἰς τὰς καρδίας μας, χωρὶς ὅμως συγχρόνως νὰ προσλαμβάνῃ τὴν ἀναγκαίαν ρεαλιστικὴν μορφήν διὰ τῆς λήψεως ἐκ μέρους τῶν ὑπευθύνων ἐπὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν ὑποθέσεων τῶν ἀπαραιτήτων ἀποφάσεων ὡς καὶ τῆς θέσεως εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ἀναλόγων ἐνεργειῶν. Διότι μόνον οὕτω θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ μεταβολὴ τοῦ δράματος εἰς πραγματικότητα, μεταβαλλομένου καὶ τοῦ ροῦ τῆς ἱστορίας ὄχι μόνον τῆς «Γηραιᾶς» Ἡπείρου, ἀλλὰ καὶ ὀλοκλήρου τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἐν τούτοις, δὲν θὰ πρέπει νὰ εἰμεθα καὶ τόσον ἀπαισιόδοξοι, δεδομένου ὅτι, κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τερματισμοῦ τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου περίοδον ἐπραγματοποιήθησαν πολλὰ σοβαρὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον βήματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ἰκανοποιήσεως ὄχι μόνον τῆς νοσταλγίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν Λαῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιταγῶν τῆς ἱστορικῆς ἀναγκαιότητος τῆς ἐποχῆς μας. Αἱ σημεριναὶ συνθήκαι, διεθνῶς καὶ ἐνδο-εὐρωπαϊκῶς καθιστοῦν τὴν δημιουργίαν μιᾶς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἐνώσεως ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὑψηλοτέρου κοινοῦ στόχου Λαῶν καὶ Ἐθνῶν, τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Εὐρώπης. Αἱ κατὰ τὸ πρόσφατον δὲ παρελθὸν ἐπικίνδυνοι ἀναταραχαὶ τῆς Διεθνoῦς Νομισματικῆς Τάξεως δίδουν εἰς τὰ νομισματικὰ θέματα τὴν πρωτοπορίαν εἰς τὴν ἱεραρχίαν τῶν μεγάλων οἰκονομικοπολιτικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ἡ σύγχρονος διεθνὴς κοινωνία. Τοῦτου δεδομένου καὶ γνωστῆς οὔσης τῆς στάσεως τῶν Η.Π.Α. — ὑπαγορευομένης μᾶλλον ἐκ λόγων πολιτικῆς σκοπιμότητος καὶ στρατηγικῆς — ἤλθε «φυσιολογικῶς» ἡ ἀπόφασις τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. κατὰ τὴν συνάντησίν των εἰς Ρώμην τὴν περὶ δημιουργίας Εὐρωπαϊκοῦ Νομισματικοῦ Ταμείου ἐκ τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν τῶν κρατῶν - μελῶν τῆς Κοινότητος· μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς διανοίγεται ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Νομισματικὴν Ἐνωσιν. Ὡς ἐκ τούτου καθίσταται σκόπιμος καὶ ἐπίκαιρος ἡ διερεύνησις τῶν συστατικῶν στοιχείων μιᾶς τοιαύτης ἐνώσεως.

Ὡς συστατικὰ στοιχεῖα μιᾶς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἐνώσεως δύναται νὰ θεωρηθοῦν τὰ ἑξῆς :

α) Ἡ ἀνεξαίρετος ἐλευθερία διακινήσεως ἀγαθῶν, ὑπηρεσιῶν, κεφαλαίου καὶ προσώπων·

β) Ἐνα ἐνιαῖον νόμισμα - παραμενόντων δὲ εἰς τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἐθνικῶν νομισμάτων ὁ ἄκαμπτος καθορισμὸς τῶν σχέσεων μεταξύ τῶν τιμῶν τῶν συναλλαγμάτων·

γ) κεντρικὴ κοινοτικὴ οἰκονομικὴ καὶ νομισματικὴ πολιτικὴ.

Καὶ τὰ τρία ὡς ἄνω συστατικὰ στοιχεῖα καθιστοῦν σαφῆ τὸν πολιτικὸν χαρακτήρα μιᾶς τοιαύτης ἐνώσεως. Ἐπιπροσθέτως τὰ κράτη-μέλη θὰ πρέπει νὰ παραιτηθοῦν τῆς αὐτονομίας καὶ τῶν (οἰκονομικο-) πολιτικῶν δικαιοδοσιῶν τῶν εἰς βαθμὸν, τὸν ὅποιον δὲν ἔχει συνειδητοποιήσει μέχρι στιγμῆς πλήρως ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν. Μὲ τὴν ἐπίτευξιν δὲ τῆς νομισματικῆς ἐνώσεως προεξοφλοῦνται λίαν οὐσιώδη στοιχεῖα μιᾶς πολιτικῆς ἐνώσεως ὁμοσπονδιακοῦ χαρακτήρου.

Ἡ χρονικὴ διαδικασία :

Ἡ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν μιᾶς νομισματικῆς ἐνώσεως χρονικὴ ἐξελικτικὴ διαδικασία δύναται νὰ καθορισθῇ βάσει τῶν ἀκολουθῶν δύο ἀρχῶν :

1) Αἱ ἐθνικαὶ δικαιοδοσίαι εἰς τὸν τομέα τῆς συγκυριακῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς θὰ πρέπει νὰ ἄρθοῦν τότε μόνον, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχουν δημιουργηθῇ ἀνάλογοι καὶ ἰσότιμοι δικαιοδοσίαι ἐπὶ κοινοτικοῦ ἐπιπέδου·

2) ὁ οἰκονομικοπολιτικὸς συντονισμὸς θὰ πρέπει νὰ συμβαδίζει μὲ τὴν ἀπὸ ἀπόψεως νομισματικῆς πολιτικῆς ἐνοποίησησιν τῶν κρατῶν-μελῶν, τὰ δὲ νομισματικοπολιτικὰ μέτρα ἐπὶ κοινοτικοῦ ἐπιπέδου δὲν θὰ πρέπει ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει νὰ προηγούνται τῆς ἀπὸ ἀπόψεως συγκυριακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐναρμονίσεως.

Ἐφαρμοζομένων τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν θὰ ἀποκλεισθῇ — καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν οἰκονομικὴν καὶ νομισματικὴν ἔνωσιν — ὁ αὐτοματισμὸς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δημιουργηθῇ κίνδυνος διὰ τὰς χώρας-μέλη, αἱ ὁποῖαι ἀκολουθοῦν συνειδητὴν πολιτικὴν οἰκονομικῆς σταθερότητος. Ὡς πρὸς τὴν μεταβατικὴν περίοδον διακρίνομεν ἐνταῦθα μόνον δύο χρονικὰ διαστήματα : μίαν συντονιστικὴν φάσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ διαφορετικὰ ἐθνικὰ μέτρα εἰς τὸν τομέα τῆς συγκυριακῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς θὰ πρέπει νὰ συντονισθοῦν, καὶ μίαν φάσιν ἐναρμονίσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξομοιωθοῦν οἱ ἀνάλογοι μηχανισμοὶ καὶ θὰ μεταβιβασθοῦν ἤδη μερικῶς αἱ ἀντίστοιχοι ἄρμοδιότητες εἰς κοινοτικὰ ὄργανα. Κατὰ τὴν συντονιστικὴν φάσιν εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἐπίτευξις τῶν ἐξῆς στόχων : Ἐποκατάστασις τῆς ἐλευθερίας εἰς τὰς ἀγοράς δι' ὅλα τὰ ἀγαθὰ, τὰς ὑπηρεσίας, τοὺς παραγωγικοὺς συντελεστὰς καὶ τὰς πληρωμάς, διασφαλιζομένης ταύτης θεσμικῶς καὶ νομικῶς· ἡ συγκυριακὴ οἰκονομικὴ καὶ ἡ νομισματικὴ πολιτικὴ θὰ πρέπει κατὰ τὴν ἐν λόγω φάσιν νὰ προσεγγίσουν τὸν στόχον δημιουργίας μιᾶς Κοινότητος σταθερᾶς ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως.

Παραίτησις ἀπὸ τῆς αὐτονομίας καὶ τῶν δικαιοδοσιῶν :

Κατὰ τὴν συντονιστικὴν φάσιν δὲν θὰ πρέπει νὰ διευρυνθοῦν οὐσιωδῶς αἱ ἀρμοδιότητες τῶν κοινοτικῶν ὀργάνων, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δημιουργηθοῦν νέοι θεσμοί. Ἀναγκαῖα βεβαίως καθίσταται ἡ ἐξάντλησις ὅλων τῶν δυνατοτήτων κοινοτικῆς πολιτικῆς, τὰς ὁποίας προσφέρουν αἱ ἰδρυτικαὶ συμφωνίαι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος. Εἰδικώτερον δὲ καθίσταται ἀναγκαῖα ἡ λήψις τῶν ἐξῆς ἀποφάσεων καὶ μέτρων :

α) Αἱ ἔθνικαὶ Κυβερνήσεις θὰ πρέπει νὰ συμφωνήσουν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προτεραιότητος τῆς νομισματικῆς σταθερότητος, ἀναλαμβάνουσαι τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἀκολουθήσουν ἀνάλογον πολιτικὴν·

β) ὁ συντονισμὸς τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς θὰ πρέπει νὰ λάβῃ χώραν βάσει τῶν ὄρων τῆς συμφωνίας τῆς Ρώμης καὶ τῶν ἀνωτέρω ὡς προϋποθέσεων διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν μεταβατικὴν περίοδον ἀναφερθέντων αὐτοδεσμεύσεων. Αἱ αὐτοδεσμεύσεις δὲ αὗται περιλαμβάνουν τὴν παραίτησιν ἀπὸ τῆς δυνατοτήτος ἀποφυγῆς τοῦ συντονισμοῦ ὡς καὶ τὴν προθυμίαν κατὰ τὸ δυνατόν συμμορφώσεως πρὸς τὰς συστάσεις τῆς Κοινότητος, εἰς δὲ τὰς περιπτώσεις ἀνάγκης κοινοτικῶν πιστώσεων ἢ παρομοίων συμπαραστάσεων τὴν πλήρωσιν τῶν σχετικῶν προϋποθέσεων. Ὡς συντονιστικὰ ὄργανα ἐνδείκνυται νὰ ἐνεργοῦν τὰ ἤδη ὑφιστάμενα τῆς Κοινότητος : ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Διοικητῶν τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν, αἱ Ἐπιτροπαὶ διὰ τὴν Συγκυριακὴν Οἰκονομικὴν Πολιτικὴν, τὴν Δημοσιονομικὴν Πολιτικὴν καὶ τὴν Μεσοπρόθεσμον Οἰκονομικὴν Πολιτικὴν ὡς καὶ τὸ ἐξ Ὑπουργῶν Συμβούλιον. Ὁ συντονισμὸς θὰ πρέπει νὰ ἀφορᾷ πρωταρχικῶς τοὺς ἐξῆς τομεῖς καὶ νὰ περιλαμβάνῃ τὴν λήψιν τῶν ἀκολουθῶν μέτρων :

1) Εἰς τὸν τομέα τῆς Δημοσιονομικῆς Πολιτικῆς = ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐλλειμμάτων καὶ ἡ χρησιμοποίησις τῶν πλεονασμάτων τῶν προϋπολογισμῶν τῶν κρατῶν-μελῶν θὰ πρέπει νὰ γίνεται βάσει τῶν ἐπικαίρων συγκυριακῶν οἰκονομικοπολιτικῶν καὶ νομισματικοπολιτικῶν ἀναγκαιοτήτων τῆς Κοινότητος, μὴ ἀποκλειομένης καὶ τῆς ἑναρμόνισεως τῶν ποσοστῶν οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως·

2) εἰς τὸν τομέα τῆς Χρηματικῆς καὶ Πιστωτικῆς Πολιτικῆς = καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ ἑναρμόνισις μεταξὺ τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν ὡς πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ρυθμιστικῶν μηχανισμῶν τῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῆς πολιτικῆς τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου·

3) εἰς τὸν τομέα τῆς Διαρθρωτικῆς Πολιτικῆς = ἑναρμόνισις τοῦ συστήματος ἐπιδοτήσεων τῶν χωρῶν-μελῶν·

4) εἰς τὸν τομέα τῆς Πολιτικῆς τῆς Χρηματαγορᾶς = εἶναι ἀναγκαῖα ἡ ἑναρμόνισις τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἔθνικῶν κεφαλαιαγορῶν ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου.

Ἡ πλήρης καὶ ἀνεξίτητος ἐλευθερία εἰς τὰς ἀνταλλαγὰς ἀγαθῶν ὡς καὶ ἡ πλήρης νομισματικὴ μετατρεψιμότης εἰς τὸν χῶρον τῆς Ε.Ο.Κ. θὰ πρέπει νὰ ἀποκατασταθοῦν, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἄρσις ὅλων τῶν περιορισμῶν διακινήσεως κεφαλαίου. Ἐπίσης εἶναι ἐπιβεβλημένη μία πλέον εὐέλκτος

προσαρμογή τῶν τιμῶν συναλλάγματος, ἵνα καθίσταται ἐφικτὴ ἡ ἀντιμετώπισις ὑφισταμένων καὶ νέων ἀνισοροπιῶν· αἱ ἀνισοροπίαι αὐται θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐμφανισθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας ἐναρμονίσεως εἰς πολλοὺς τομείς - εἰς τὸν τομέα τῶν φόρων, τῶν ἐπιδοτήσεων, πιθανῶς δὲ καὶ ὡς πρὸς τὰ κοινωνικὰ συστήματα ὡς ἐπακόλουθον τῆς φιλελευθεροποιήσεως τῆς κεφαλαιαγορᾶς ἢ ἐνδεχομένως λόγῳ μὴ ἀμέσως ἐπερχομένων ἐκ τῆς συντονίσεως ἀποτελεσμάτων. Ἡ πλέον εὐέλκτος δὲ προσαρμογὴ δύναται νὰ λάβῃ χώραν διὰ μίᾳς περιορισμένης διευρύνσεως τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως ἢ διὰ μεταβολῶν τῶν ἰσοτιμιῶν, περισσότερον ὑποτεταγμένων εἰς κανονισμούς· ἢ διευρύνσις αὕτη θὰ ἔπρεπε νὰ ἐφαρμοσθῇ ἔναντι τῶν ἐταίρων χωρῶν εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. ὡς καὶ ἔναντι τρίτων χωρῶν.

Ἡ χορήγησις πιστωτικῆς βοήθειας θὰ πρέπει νὰ λαμβάνῃ χώραν ὑπὸ τοῦς ἐξῆς ὁροὺς :

α) Πηγὴ τῶν μέσων χρηματοδοτήσεως θὰ πρέπει νὰ εἶναι αἱ ἀποταμιεύσεις, δηλαδὴ εἴτε μέσῳ τῆς κεφαλαιαγορᾶς εἴτε ἐκ τῶν φορολογικῶν εἰσπράξεων τῶν πιστωτριῶν χωρῶν·

β) μία προχρηματοδότησις διὰ τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃ μόνον βραχυπρόθεσμον χαρακτῆρα·

γ) ἡ χορήγησις τῶν πιστώσεων θὰ πρέπει νὰ συνδέεται μὲ τὴν ἀνάληψιν οἰκονομικοπολιτικῶν ὑποχρέωσεων·

δ) ἀπαγόρευσις τῆς παραλλήλου ἀναλήψεως τοιούτων πιστώσεων εἰς τὸν χώρον τῆς Ε.Ο.Κ. καὶ ἐκ τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου ἢ τρίτων χωρῶν·

ε) ἡ κυκλοφορία τῶν τίτλων ἀξιῶν θὰ πρέπει νὰ διενεργηταί μέσῳ τῆς κεφαλαιαγορᾶς.

Περαιτέρω θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ συμφωνία μεταξὺ τῶν κρατῶν-μελῶν ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, τὴν διαδικασίαν καὶ τὸ χρονοδιάγραμμα τῆς ἐναρμονίσεως εἰς τὸν τομέα τῆς φορολογίας καὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, ἐν ᾧ μέτρῳ τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Τέλος, θὰ πρέπει νὰ ἐπιτευχθῇ συμφωνία καὶ ἐπὶ τῆς θεσμικῆς τάξεως τῆς Κοινότητος ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς πλήρους Νομισματικῆς Ἐνώσεως, ἰδιαιτέρως δὲ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀρμοδιότητας καὶ τὴν σύνθεσιν ἐνὸς ὀργάνου λήψεως οἰκονομικοπολιτικῶν ἀποφάσεων — εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸ θέμα τῆς μελλοντικῆς θέσεως τοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς — καὶ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ τοῦ ἐλέγχου, ρυθμιζομένου παραλλήλως τοῦ θέματος τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ τρόπου ἐκλογῆς του.

Οὐδὲν νέον ὄργανον εἰς τὴν συντονιστικὴν φάσιν :

Κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς μεταβατικῆς περιόδου θὰ πρέπει ἐπίσης, παραλλήλως πρὸς τὰ ἀνωτέρω συντονιστικὰ μέτρα, νὰ ὁλοκληρωθοῦν καὶ αἱ νομοθετικαὶ διαδικασίαι προσαρμογῆς τῶν ἐθνικῶν νομοθετικῶν διατάξεων καὶ τῆς συμφωνίας τῆς Ε.Ο.Κ., τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ δεύτερον στάδιον, κατὰ τὸ ὅποιον θὰ θεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν αἱ νέαι ρυθμίσεις. Ἡ μετάβασις

δὲ εἰς τὴν φάσιν τῆς ἑναρμονίσεως θὰ καταστῆ δυνατὴ, ἐφ' ὅσον ἡ συντονιστικὴ διαδικασία ὑπῆρξεν ἐπιτυχῆς καὶ τὰ κράτη-μέλη μετεβίβασαν καὶ ἑτέρας ἄρμοδιότητος εἰς τὰ Κοινοτικὰ ὄργανα. Ἐπίσης θὰ πρέπει κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συντονιστικῆς φάσεως νὰ ἔχουν τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν αἱ μεταβληθεῖσαι καὶ προσαρμοσθεῖσαι νομοθετικαὶ διατάξεις. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ φάσιν δὲν προβλέπεται πλήρης μεταβίβασις τῶν οἰκονομικοπολιτικῶν καὶ νομισματικοπολιτικῶν ἀρμοδιοτήτων εἰς τὰ Κοινοτικὰ ὄργανα καὶ σημαντικαὶ ἀποφάσεις θὰ λαμβάνονται εἰσέτι κατόπιν διαβουλεύσεων μεταξὺ τῶν κρατῶν - μελῶν ἐπὶ ἔθνικου ἐπιπέδου, ἡ συντονιστικὴ φάσις δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ καὶ ὡς φάσις τῶν ἀρμοδιοτήτων κατευθυντηρίου ὕψους. Ἡ μετάβασις εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο στάδιον δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀρχίσῃ ταυτοχρόνως δι' ὅλους τοὺς τομεῖς. Εἰς τὴν περίπτωσιν π.χ. ἡ φιλελευθεροποιήσις τῆς διακινήσεως κεφαλαίου ἐπιτευχθῆ ἑνωρίτερον, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προσαρμογὴν τῶν μηχανισμῶν τῆς χρηματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς ὡς καὶ τοῦ θεσμικοῦ νομισματικοῦ πλαισίου, θὰ πρέπει ἤδη νὰ τεθῆ εἰς ἐφαρμογὴν μία κοινοτικὴ πολιτικὴ εἰς τὸν τομέα τῆς κεφαλαιαγορᾶς, ἐνῶ μία κοινοτικὴ πολιτικὴ τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν δὲν θὰ εἶναι ἐφικτὴ εἰς τὴν ἐνταῦθα προβλεπομένην ἔκτασιν.

Τὰ Κοινοτικὰ ὄργανα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀσκοῦν τὰς ἐξῆς ἀρμοδιότητας εἰς τοὺς ἀκολουθοῦς ἐπὶ μέρους τομεῖς :

1) Εἰς τὸν τομέα τῆς Συγκυριακῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς = τὸ ἐξ Ὑπουργῶν Συμβούλιον θὰ ἔπρεπε, κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν λοιπῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Κοινότητος, νὰ διατυπώῃ κατευθυντηρίου γραμμὰς ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀπαραίτητα μέτρα συγκυριακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς καὶ δὴ ὡς πρὸς τὴν ἔθνικὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν (χρηματοδότησις τοῦ ἐλλείμματος, χρησιμοποίησις τῶν πλεονασμάτων, ἴσως δὲ καὶ μεταβολὴ τοῦ ὕψους). Καθίσταται ἐπίσης ἀπαραίτητος ἡ δεσμευτικὴ ρύθμισις τοῦ θέματος τῆς χρηματοδοτήσεως τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ τῶν κρατῶν-μελῶν μέσῳ τῆς κεφαλαιαγορᾶς.

2) Εἰς τὸν τομέα τῆς Χρηματικῆς καὶ Πιστωτικῆς Πολιτικῆς = εἰς τὴν ἐκ τῶν Διοικητῶν τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν Ἐπιτροπὴν θὰ ἔπρεπε νὰ μεταβιβασθοῦν αἱ ἀρμοδιότητες ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραχώρησιν μιᾶς ἐνδοκοινοτικῆς ἀναπροεξοφλήσεως, τὸ δικαίωμα ἐγκρίσεως ἀνυψώσεων ἐπὶ ἔθνικου ἐπιπέδου τῶν ἀνωτέρων ὀρίων ἀναπροεξοφλήσεως διὰ τὰ τραπεζικὰ ἰδρύματα καὶ τὸ δημόσιον, τὸν ἔλεγχον τῆς ἐκδόσεως τίτλων εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν χρηματαγορὰν δι' ἰδιώτας ἀποδέκτας κεφαλαίου. Εἰς μίαν δὲ περαιτέρω φάσιν — ὀλίγον πρὸ τῆς διαβάσεως εἰς τὴν νομισματικὴν ἑνωσιν — θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως δοθῆ εἰς τὴν ἐκ τῶν Διοικητῶν τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν Ἐπιτροπὴν τὸ δικαίωμα ἀρνησικυρίας ἐναντίον ἔθνικῶν μέτρων χρηματικῆς πολιτικῆς.

3) Εἰς τὸν τομέα τῆς Διαρθρωτικῆς Πολιτικῆς = ἐπιτακτικὴ καθίσταται ἡ ἀνάγκη διαθέσεως τῶν Κοινοτικῶν μέσων εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν μέσῳ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τραπεζῆς Ἐπενδύσεων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐξισορροπήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ δυναμικοῦ τῶν περιφερειῶν τῆς Κοινότητος.

Ἡ φάσις τῆς ἑναρμονίσεως :

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φάσεως ἑναρμονίσεως αἱ κατευθυντήριοι ἀρμοδιότητες θὰ πρέπει νὰ μεταβιβασθοῦν εἰς τὰ Κοινοτικά ὄργανα. Ἡ φορολογικὴ ὡς καὶ ἡ κοινωνικὴ ἑναρμόνισις θὰ πρέπει νὰ ἔχουν περατωθῆ, καθ' ὅσον θὰ πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι, ἡ ἰσορροπία τῶν τιμῶν συναλλάγματος θὰ ἠδύνατο διὰ τῆς μεταβολῆς τῶν ἐθνικῶν συστημάτων νὰ μετατοπισθῆ. Αἱ τιμαὶ συναλλάγματος παραμένουν τυπικῶς εὐκαμπτοί, εἰς περίπτωσιν δὲ ἐπιτυχοῦς συντονίσεως τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς θὰ καταστοῦν οὐσιαστικῶς σταθεραὶ, ἐφ' ὅσον βεβαίως δὲν καταστοῦν, λόγῳ τῆς φορολογικῆς ἑναρμονίσεως, ἀναγκαῖαι μεταβολαὶ ἰσοτιμιῶν. Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ φάσιν δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκλείεται περιορισμὸς τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως μεταξὺ τῶν νομισμάτων τῶν κρατῶν-μελῶν· τοῦτο ὅμως προϋποθέτει ἐπιτυχῆ πολιτικὴν σταθεροποιήσεως, ἡ ὁποία δύναται νὰ διασφαλισθῆ ἔναντι τρίτων χωρῶν μόνον διὰ μιᾶς πλέον εὐκάμπτου διαμορφώσεως τῶν τιμῶν συναλλάγματος.

Εἰς τὸν τομέα τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ τοῦ Κοινοτικοῦ Δικαίου εἶναι ἀναγκαῖα ἡ δημιουργία προϋποθέσεων, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητοι πρὸς μεταβίβασιν τῶν ἀναγκαίων ἐκτεταμένων δικαιοδοσιῶν (λήψεως ἀποφάσεων) εἰς τὰ Κοινοτικά ὄργανα, ἐν ὧσι τῆς νομισματικῆς ἐνώσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν οικονομικὴν καὶ νομισματικὴν πολιτικὴν. Τὰ κράτη-μέλη τῆς Ε.Ο.Κ. δύνανται τότε μόνον νὰ διαπεραιωθοῦν εἰς τὴν νομισματικὴν ἔνωσιν, ἐφ' ὅσον προηγουμένως ἤθελον δημιουργηθῆ οἱ διὰ τὴν συγκυριακὴν οικονομικὴν καὶ τὴν νομισματικὴν πολιτικὴν ἀναγκαῖοι θεσμοί, ἐξωπλισμένοι μὲ τὰς ἀπαραιτήτους ἀρμοδιότητας. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ τονισθῆ ἰδιαιτέρως ἡ ἀναγκαιότης ἄρσεως τῶν δικαιωμάτων διαπλάσεως χρήματος τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν τῶν κρατῶν-μελῶν καὶ ἡ μεταβίβασις τῶν δικαιοδοσιῶν εἰς τὴν Κοινότητα διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν βασικῶν μηχανισμῶν τῆς χρηματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς· αἱ κατευθυντήριοι χαρακτῆρος ἀρμοδιότητες τῆς δευτέρας μεταβατικῆς φάσεως θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ ἐξελιχθοῦν εἰς ἀρμοδιότητας λήψεως ἀποφάσεων. Περαιτέρω προϋπόθεσιν συνιστᾷ καὶ ὁ σαφῶς ἰσορροπικὸς χαρακτῆρ τῶν τιμῶν συναλλάγματος κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διαπεραιώσεως. Ὅλαι αἱ λοιπαὶ προϋποθέσεις - ἐλευθερία εἰς τὴν διακίνησιν κεφαλαίου, ἐνοποιήσις τῶν μηχανισμῶν τῆς χρηματικῆς πολιτικῆς, κοινὴ συγκυριακὴ οικονομικὴ καὶ νομισματικὴ πολιτικὴ - πρέπει νὰ ἔχουν ὀλοκληρωθῆ προηγουμένως. Ὡς ἐκ τούτου ἡ διαπεραιώσις δὲν θὰ ἀπαιτήσῃ πλέον μεγαλυτέρας μεταβολᾶς εἰς τὸν οικονομικὸν καὶ οικονομικοπολιτικὸν τομέα.

Θεσμικὴ ρύθμισις :

1) Εἰς τὸν τομέα τῆς Συγκυριακῆς Οἰκονομικῆς καὶ τῆς Δημοσιονομικῆς Πολιτικῆς : Αἱ εἰς τὸν ἐν λόγῳ τομέα ἀρμοδιότητες λήψεως ἀποφάσεων θὰ πρέπει νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὸ ἐξ Ὑπουργῶν Συμβούλιον ἢ εἰς ἕτερον ἀνάλογον νεοἰδρυθησόμενον πολιτικὸν ὄργανον τῆς Κοινότητος. Τὸ ἐν λόγῳ ὄργανον, ὑποκείμενον

εις τὸν ἔλεγχον τοῦ Κοινοβουλίου, θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα παροχῆς ἐντολῶν πρὸς τὰ κράτη-μέλη, καὶ δὴ ὡς πρὸς τὴν ἀΐξισιν τῶν προϋπολογισμῶν των (ὅσον ἀφορᾷ ὅμως μόνον τὰ περιθώρια, διότι αἱ ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένα χωρὰ θὰ πρέπει νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα, ὑπὸ συνθήκας συγκυριακῆς οὐδετερότητος τῆς χρηματοδοτήσεως, νὰ ἀυξάνουν τὸν προϋπολογισμόν των μὲ ταχύτερον ρυθμὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἀνεπτυγμένα μέλη τῆς Κοινότητος), τὴν χρηματοδότησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ των καὶ τῶν ὑπολοίπων καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν χρησιμοποίησιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς, τὸν ἀπὸ ἀπόψεως συγκυριακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς περιορισμὸν τῶν δημοσίων δαπανῶν ἢ τὴν δι' εἰδικῶν προγραμμάτων διεύρυσίν των (deficit - spending). Αἱ ἐκτεταμένοι αὗται δικαιοδοσίαι τοῦ περι οὗ ὁ λόγος ὄργανου εἰς τὸν τομέα τῆς Δημοσιονομικῆς Πολιτικῆς εἶναι ἀναγκαῖαι, διότι οἱ κοινοτικοὶ θεσμοὶ καὶ εἰς μίαν πλήρη οἰκονομικὴν καὶ νομισματικὴν ἔνωσιν θὰ διαθέτουν μόνον ἓνα προϋπολογισμόν, τοῦ ὁποίου αἱ ἐπιπτώσεις ἀπὸ ἀπόψεως συγκυριακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς δὲν δύνανται νὰ συγκριθοῦν μὲ ἐκεῖνας τοῦ προϋπολογισμοῦ ἑνὸς κράτους-μέλους. Τὸ πολιτικὸν αὐτὸ ὄργανον τῆς Κοινότητος θὰ πρέπει νὰ ἔχη παραλλήλως τὸ δικαίωμα μεταβολῆς τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς προστιθεμένης ἀξίας ὡς καὶ μειώσεως τῶν ἐξωτερικῶν δασμῶν διὰ λόγους συγκυριακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

2) Εἰς τὸν τομέα τῆς Χρηματικῆς καὶ Πιστωτικῆς Πολιτικῆς : Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἀρμοδίαι θὰ πρέπει νὰ εἶναι μία Εὐρωπαϊκὴ Κεντρικὴ Νομισματικὴ Τράπεζα, ἢ ὅποια θὰ πρέπει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐνεργῇ ἀνεξαρτήτως τῶν ἐντολῶν καὶ ὁδηγῶν τῶν πολιτικῶν ὀργάνων τῆς Κοινότητος καὶ τῶν ἐθνικῶν τοιούτων. Ἡ ἐν λόγῳ Τράπεζα θὰ πρέπει νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Διοικητῶν τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν τῶν κρατῶν-μελῶν, ἢ δὲ δικαιοδοσίαι (λήψεως ἀποφάσεων) νὰ περιλαμβάνῃ ὅλους τοὺς μηχανισμοὺς τῆς χρηματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς, ἀπαραιτήτου οὔσης πρὸς τοῦτο τῆς ἄρσεως τῆς μέχρι τοῦδε διαφοροποιήσεως τῶν μηχανισμῶν αὐτῶν εἰς τὰ κράτη-μέλη.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Νομισματικὴ Τράπεζα :

Ἡ ἐν λόγῳ Κοινοτικὴ Κεντρικὴ Τράπεζα θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχη μόνη τὸ δικαίωμα διαπλάσεως χρήματος καὶ—ἐφ' ὃν χρόνον τὰ ἐθνικὰ νομίσματα τῶν χωρῶν-μελῶν εὐρίσκονται εἰς τὴν κυκλοφορίαν—ἢ ἄσκησης τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ νὰ διενεργῆται διὰ τῆς δημιουργίας μιᾶς «εὐρωπαϊκῆς νομισματικῆς μονάδος» πρὸς διενέργειαν τῶν πληρωμῶν μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν, αἱ ὅποια μόνον τυπικῶς καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ὀργανώσεως θὰ διατηρήσουν εἰσέτι τὴν ἀνεξαρτησίαν των, ὑποκείμεναι εἰς αὐστηρὰς διατάξεις ὡς πρὸς τὴν κάλυψιν καὶ τὴν ἐπαργύρωσιν, ἀναλαμβάνουσαι τὴν ὑποχρέωσιν εὐθυγραμμίσεως τῆς πολιτικῆς των πρὸς τὸν στόχον οἰκονομικῆς σταθερότητος· πρὸς τὸν τελευταῖον αὐτὸν στόχον θὰ πρέπει νὰ διαμορφωθῇ ἓνα σύστημα κανονισμῶν, οἱ ὅποιοι θὰ θέτουν ὅρια εἰς τὰς νομισματικὰς πιστώσεις τοῦ Δημοσίου, συνδεομένης τῆς δημιουργίας πιστώσεων μὲ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ τιμαρίθμου.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ἐξωτερικῆς νομισματικῆς πολιτικῆς αἱ δικαιοδοσίαι θὰ εἶναι ὡς ἐξῆς κατανεμημένα : ἡ Εὐρωπαϊκὴ Νομισματικὴ Τράπεζα θὰ ἔχη τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὰς ἀγορὰς συναλλάγματος, θὰ συγκεντρωθοῦν δὲ παρ' αὐτῆ τὰ συναλλαγματικὰ ἀποθεματικά· ἐπὶ πλέον θὰ πρέπει νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα καθορισμοῦ, μεταβολῆς ἢ καὶ ἄρσεως τῆς συναλλαγματικῆς ἰσοτιμίας. Οἱ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐφαρμοζόμενοι κανόνες θὰ πρέπει βεβαίως νὰ τίθενται νομοθετικῶς ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοπολιτικοῦ ὄργανου τῆς Κοινότητος· τὸ ἐν λόγῳ ὄργανον θὰ πρέπει νὰ εἶναι «συνταγματικῶς» ὑποχρεωμένον πρὸς ἔκδοσιν τοιούτων νομοθετικῶν ρυθμιστικῶν κανόνων, οἱ ὅποιοι μόνον ὑπὸ αὐστηροῦς ὄρους θὰ ἐπιτρέπεται νὰ μεταβάλλωνται ἵνα μὴ παρεμποδίζωνται διὰ λόγους «κοντόφθαλμης» οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἄκρως ἀπαραίτητοι μεταβολαὶ τῶν τιμῶν τῶν συναλλαγμάτων. Βεβαίως, ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν ὡς καὶ ὅσον ἀφορᾷ μέτρα συγκυριακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ὑποχρέωσις διαβουλεύσεων μεταξὺ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Νομισματικῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν Κοινοτικῶν ἐπὶ τῆς Οἰκονομικῆς Πολιτικῆς Ὀργάνων.

Εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ ἀνάπτυξις τῶν χωρῶν - μελῶν εἶναι εἰς τὰς βασικὰς τῆς γραμμᾶς ἰσόβαθος, ἡ Διαρθρωτικὴ Πολιτικὴ δύναται οδσιαστικῶς νὰ ἄσκηθῆ εἰς τὰ ἔθνη καὶ πλαίσια· ἡ χορήγησις ὅμως νέων ἐπιδοτήσεων θὰ πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐγκρίσεως τῶν Κοινοτικῶν Ὀργάνων. Ἡ παρέμβασις δὲ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τραπεζῆς Ἐπενδύσεων νὰ λαμβάνῃ χώραν μόνον ἐφ' ὅσον τὰ σχετικὰ προβλήματα ὑπερβαίνουν τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τοῦ ἐν λόγῳ κράτους-μέλους.

Ἡ κατάσταση εἰς τὴν Ε.Ο.Κ. μέχρι τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς ἀναστατώσεως τοῦ ἔτους 1971 :

Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1972 δραστηριοποιοῦνται αἱ προσπάθειαι δημιουργίας μέχρι τοῦ ἔτους 1980 εἰς τὸν χῶρον τῆς Ε.Ο.Κ. σταδιακῶς μιᾶς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἐνώσεως, αἱ ὅποιαι εἶχον διακοπῆ λόγῳ τῆς διεθνοῦς νομισματικῆς ἀναστατώσεως τοῦ 1971. Ἡ δασμολογικὴ ἔνωσις τῆς Ε.Ο.Κ. συνεπληρώθη τὴν 1.7.1968· τὰ δασμολογικὰ ἐμπόδια ὅσον ἀφορᾷ τὸ μεταξὺ τῶν χωρῶν-μελῶν ἐμπόριον βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἀγαθῶν ἔπαυσαν νὰ ὑφίστανται, ἔναντι δὲ τρίτων χωρῶν εἰσήχθη κοινὸς ἐξωτερικὸς δασμὸς. Εἰς δύο οἰκονομικοὺς τομεῖς ἡ ἐνοποίησης ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς δασμολογικῆς ἐνώσεως : εἰς τὸν τομέα ἄνθρακος καὶ χάλυβος ἐπετεύχθη τὸ 1952 ἤδη μία οἰκονομικὴ ἔνωσις τομέως ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητος Ἄνθρακος καὶ Χάλυβος. Εἰς τὸν χῶρον τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἐπετεύχθη τοῦτο σταδιακῶς μετὰ τὴν θέσπισιν κοινῶν καθεστώτων γεωργικῶν ἀγορῶν. Εἰς ἀμφοτέροισι τοῖς προαναφερθέντα τομεῖσι τὰ κράτη-μέλη τῆς Κοινότητος παρητήθησαν τῆς οἰκονομικῆς τῶν ἀνεξαρτησίας πρὸς ὄφελος τῶν Κοινοτικῶν ὀργάνων, διατηρήσαντα βεβαίως τὰ πολιτικὰ τῶν κυριαρχικῶν δικαιώματα.

Αἱ ἐντεινόμεναι ἐνοποιητικαὶ προσπάθειαι εἰς τὰ πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ὠδήγησαν εἰς τὴν δημιουργίαν στενοῦ οἰκονομικοῦ πλέ-

γματος μεταξύ τῶν χωρῶν-μελῶν τῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκφράζεται εἰς τὴν τεραστίαν αὐξησιν τοῦ μεταξύ τῶν ἐμπορίου. Τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τοῦ ἐνδοκοινοτικοῦ ἐμπορίου εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐξαγωγῶν τῶν χωρῶν-μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. ἀνῆλθε μεταξύ 1959 καὶ 1968 ἀπὸ 32,4% εἰς 45,8% ἢ ἔντασις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου μετὰ τῶν χωρῶν-μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. ἔφθασε τὸ 1968 εἰς μὲν τὴν Γαλλίαν 4,8%, εἰς δὲ τὸ Βέλγιον/Λουξεμβούργον εἰς 22,7%. Ἀποτέλεσμα τοῦ πλέγματος αὐτοῦ ἦτο ἡ σημαντικὴ ἔντασις τῆς ἀλληλεξαρτήσεως τῶν ἐθνικῶν οἰκονομικῶν ἐξελίξεων· εἰσοδηματικαὶ δὲ καὶ ρευστοτικαὶ ἐπενέργειαι τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ διεθνῆς τιμαριθμικὴ συνάρτησις προκαλοῦν μίαν ταχεῖαν μεταβίβασιν διακυμάνσεων τοῦ ἐπιπέδου τιμῶν καὶ ἀπασχολήσεως μιᾶς χώρας-μέλους εἰς τὰ λοιπὰ κράτη-μέλη τῆς Κοινότητος. Συγχρόνως, ὁμως, λόγῳ ἄρσεως τῶν δασμῶν καὶ τῶν κοντενζάνς, ἐκπίπτουν οἱ περισσότεροι τῶν παραδοσιακῶν ἐμπορικοπολιτικῶν μηχανισμῶν, μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὁποίων μέχρι τοῦδε τὰ κράτη προσεπάθουν νὰ ἀπωθήσουν τοιαύτας ἐξωτερικο-οἰκονομικὰς ἐπιδράσεις. Ἐκ τῆς αὐξανομένης λοιπὸν συγκυριακῆς οἰκονομικῆς ἀλληλεξαρτήσεως εἰς τὸν χρόνον τῆς Κοινότητος προκύπτει ἡ ἀνάγκη μιᾶς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἐπὶ Κοινοτικοῦ ἐπιπέδου· ἡ ἀνάγκη μιᾶς καθολικῆς οἰκονομικῆς ἐνώσεως, περιλαμβανοῦσης ὄχι μόνον ἐπὶ μέρους τομεῖς τῆς οἰκονομίας.

Αἱ ἐντὸς τῆς Ε.Ο.Κ. νομισματικαὶ ἀναταραχαὶ (ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1969 ὑποτίμησις τοῦ γαλλικοῦ φράγκου καὶ ἡ ἀνατίμησις τοῦ γερμανικοῦ μάρκου, ὡς καὶ ἡ νομισματικὴ ἀναστάσις τοῦ 1971) ὠδήγησαν εἰς τὴν ἐπιταγὴν διαμορφώσεως τῆς Κοινότητος καὶ εἰς μίαν νομισματικὴν ἔνωσιν, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ὁποίας δὲν θὰ μεταβάλλωνται πλέον αἱ συναλλαγματικαὶ ἰσοτιμῖαι, ἐνῶ τὰ ἐθνικὰ νομίσματα θὰ ἀντικατασταθῶν τελικῶς ὑπὸ ἑνὸς κοινοτικοῦ - ἐυρωπαϊκοῦ - νομίσματος. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐπεδιώκετο ἡ μακροπρόθεσμος διασφάλισις τῶν ἐπὶ σταθερῶν ἰσοτιμιῶν στηριζομένων καθεστώτων τῶν γεωργικῶν ἀγορῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Ὁ καθορισμὸς τῶν τιμῶν τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων τῆς Ε.Ο.Κ. εἰς λογιστικὰς μονάδας (1 λ.μ. = 1 δολλ.) καὶ ἡ μετατροπὴ εἰς ἐθνικὸν νόμισμα βάσει σταθερῶν ἰσοτιμιῶν ἰσοδυναμεῖ οὐσιαστικῶς μὲ ἓνα εἶδος νομισματικῆς ἐνώσεως εἰς ἓνα τομέα τῆς οἰκονομίας. Ἡ «νομισματικὴ αὐτὴ ἔνωσις» εἰς τὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας δύναται ὁμως ἐπὶ τόσον μόνον χρόνον νὰ ὑφίσταται, καθ' ὅσον αἱ ἀγοραστικαὶ ἰσοτιμῖαι τῶν νομισμάτων τῶν χωρῶν-μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. ἐξελίσσονται ἐνιαίως καὶ δὲν καθίστανται ἀναγκαῖαι μεταβολαὶ τῶν ἰσοτιμιῶν. Τοῦτο ὁμως ἴσχυε κατὰ τὸ παρελθὸν μόνον ὑπὸ αὐστηρὰν αἴρεσιν.

Ἡ ἴδρυσις τῶν Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς καὶ Νομισματικῆς Ἐνώσεως καὶ τὸ σχέδιον Βέρνερ :

Μολοντί ὁ στόχος τῶν ἰδρυτικῶν συμφωνιῶν τῆς Ε.Ο.Κ. ὑπερβαίνει τὰ ὄρια ἀπλῶς μιᾶς δασμολογικῆς ἐνώσεως, ἐν τούτοις, αἱ ὀλίγα διατάξεις (ἄρθρ. 103 καὶ ἐπ. ὡς καὶ 145), αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὸν συντονισμὸν τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς τῶν χωρῶν-μελῶν, εἶναι ἀσαφεῖς καὶ μὴ δεσμευτικά,

μη προσφέρουσαι ἐν τῷ συνόλῳ ἐπαρκῆ νομοθετικὴν βάσιν διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἐνώσεως. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος προσεπάθησεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1962 νὰ ἐπιτύχῃ, εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐπιδιώξεων μιᾶς μεσοπροθέσμου οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἕνα ἀποτελεσματικώτερον συντονισμόν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν-μελῶν. Ἡ ἐπιτυχία ὅμως τῶν προσπαθειῶν παρέμεινε διὰ πολλὰ ἔτη λίαν περιορισμένη καὶ μόνον ἡ διάσκηψις κορυφῆς τῶν Ἡγετῶν τῶν χωρῶν-μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. εἰς τὴν Χάγην τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1969 κατάρθωσε νὰ ἐπιφέρῃ ἱστορικὴν ἴσως ἀλλαγὴν. Οἱ Ἐυρωπαῖοι Ἡγέται ἀνέθεσαν εἰς μίαν ὁμάδα εἰδικῶν - γνωστὴν ὡς «Ὁμάς Βέρνερ» - τὴν ἐπεξεργασίαν ἑνὸς σχεδίου σταδιακῶν ἐξελίξεων πρὸς τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς ἐνώσεως. Βάσει τῆς ἀπὸ 8.10.1970 ἐκθέσεως - Βέρνερ τὸ ἐξ Ὑπουργῶν Συμβούλιον ἐξέδωσε τὴν 9.2.1971 τὴν ὄντως ἱστορικὴν ἀπόφασίν του περὶ ἰδρύσεως τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς καὶ Νομισματικῆς Ἐνώσεως (EONE). Ἡ εἰς παγκόσμιον κλίμακα δημιουργηθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1971 νομισματικὴ ἀναστάσις παρημπόδισεν ὅμως κατ' ἀρχὴν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διὰ τὸ πρῶτον στάδιον ἐξελικτικῶν σχεδιασθέντων μέτρων. Μετὰ δὲ τὴν παγκόσμιον Νομισματικὴν Διάσκεψιν τῆς Οὐάσιγκτων τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1971, ἡ Ε.Ο.Κ. ἤρχισε μὲ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ ἔτος 1972 ἐκ νέου νὰ ἐφαρμύξῃ μὲ ἀξιοσημείωτον ἐνεργητικότητα τὴν πολιτικὴν πραγματοποιήσεως τοῦ στόχου τῆς EONE.

Τὸ ἐγκριθὲν σχέδιον διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς EONE προβλέπει διὰ τὴν πρῶτην ἐξελικτικὴν φάσιν (1971 - 1973) περιορισμὸν τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως τῶν συναλλακτικῶν τιμῶν τῶν νομισμάτων τῶν κρατῶν-μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. κατ' ἀρχὴν εἰς 2,25% συνολικῶς· χαρακτηριστικὸν εἶναι εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τὸ γεγονός ὅτι, ἡ τελευταία ἐτησία διάσκηψις τοῦ διεθνoῦς Νομισματικοῦ Ταμείου (Σεπτέμβριος 1972) εἰς Οὐάσιγκτων καθώρισε τὸ περιθώριον διακυμάνσεως ἔναντι τοῦ δολλαρίου εἰς 4,5% συνολικῶς, ἤτοι 2,25% πρὸς τὰ ἄνω καὶ 2,25% πρὸς τὰ κάτω τῆς μέσης τιμῆς τοῦ δολλαρίου. Πρὸς διασφάλισιν τοῦ ἐν λόγω βασικοῦ νομισματικοῦ μέτρου τῆς Κοινότητος θὰ ἐπιδιωχθῇ μία ἐντονωτέρα συντόνισις τῆς βραχυπροθέσμου καὶ μεσοπροθέσμου οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν-μελῶν, ὡς καὶ μία στενωτέρα συνεργασία μεταξὺ τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν. Προβλέπεται ἐπίσης ἡ ἄρσις τῶν ὑφισταμένων εἰσέτι φορολογικῶν καὶ διοικητικῶν ἐμποδίων διὰ τὴν ἐλευθέραν διακίνησιν προσώπων, ἀγαθῶν καὶ κεφαλαίου εἰς τὸν χῶρον τῆς Κοινότητος. Τὸ δευτέρον ὅμως ἐξελικτικὸν στάδιον δὲν ἔχει τὴν ἐπιτομερειακὴν ἐπεξεργασίαν. Πάντως προβλέπεται διὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἐξελικτικοῦ σταδίου (Δεκέμβριον 1973) σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ (ἐξ Ὑπουργῶν) Συμβουλίου, ἡ ὁποία θὰ καθορίξῃ τὰς λεπτομερειακὰς δευτέρας αὐτῆς ἐξελικτικῆς φάσεως. Στόχοι τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐξελικτικῆς πρὸς τὴν δημιουργίαν μιᾶς Ἐυρωπαϊκῆς Νομισματικῆς Ἐνώσεως θὰ εἶναι ἡ πλήρης ἀπάλειψις τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως καὶ ὁ τελειωτικὸς καθορισμὸς τῶν τιμῶν τῶν συναλλαγμάτων· παραλλήλως θὰ ἐπιδιωχθῇ ἐπαύξησις τῆς συντονίσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς τῶν χωρῶν-μελῶν ὡς καὶ τῆς δημοσιονομικῆς τῶν πολιτικῆς εἰς τὸν πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον βαθμόν. Συντόμως δὲ ἀναμένεται ἡ ἰδρυσις ἑνὸς κοινοῦ Ἐυρωπαϊκοῦ Νομισματικοῦ Ταμείου, εἰς τὸ ὁποῖον

Θὰ συγκεντρωθοῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ νομισματικά ἀποθεματικά τῶν κρατῶν-μελῶν τῆς Κοινότητος. Βάσει τῶν μέχρι τοῦδε ἀποφασισθέντων, ἡ ΕΟΝΕ θὰ πρέπει νὰ εἶναι μέχρι τοῦ ἔτους 1980 πραγματικότης.

Προϋποθέσεις μιᾶς σταθερᾶς οικονομικῆς ἐξελίξεως :

Κατόπιν τῶν εἰς τὰ προηγούμενα τμήματα τοῦ παρόντος ἀναφερθέντων θεωρητικῶν σκέψεων καὶ τῆς σκιαγραφηθείσης μέχρι τοῦδε ἐξελίξεως εἰς τὴν Ε.Ο.Κ., τίθεται ἐνώπιόν μας τὸ ἐξῆς βασικὸν ἐρώτημα :

Ποῖον ὄρον ἢ ἐκπλήρωσις εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητος, ἵνα διατηρηθοῦν σταθεραὶ αἱ ἰσορροπικαὶ τιμαὶ τῶν συναλλαγμάτων τῶν χωρῶν μελῶν, τῆς μιᾶς Κοινότητος, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἐμπορικὰ ἐμπόδια δὲν ὑφίστανται πλέον, ἥτοι ποῖα εἶναι αἱ προϋποθέσεις —βάσει τῶν σημερινῶν δεδομένων καὶ τῶν δυνάμενων νὰ διαφανοῦν μελλοντικῶν προοπτικῶν— διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Νομισματικῆς Ἑνώσεως ;

Ὡς βασικαὶ πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις δύνανται νὰ ἀναφερθοῦν αἱ ἀκόλουθοι ρεαλιστικαὶ (ἰσορροπικαὶ) τιμαὶ συναλλάγματος, ἡ θεσμικὴ καὶ λειτουργικὴ ἐνοποίησης, κοινοὶ στόχοι τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν -μελῶν, ἡ συγκέντρωσις τῆς χρηματικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἐνὸς ὄργανου, ὁ συντονισμὸς τῆς δημοσιονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς πολιτικῆς τῶν χωρῶν - μελῶν, ἡ ἐνιαία ἄσκησις τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς ἐναντι τρίτων χωρῶν καὶ ἡ κοινὴ περιφερειακὴ καὶ διαρθρωτικὴ πολιτικὴ.

α) Ὁ καθορισμὸς ρεαλιστικῶν (ἰσορροπικῶν τιμῶν συναλλάγματος) συνιστᾷ μίαν τῶν πρώτων καὶ βασικῶν προϋποθέσεων τῆς νομισματικῆς ἐνώσεως· διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ μεταφερθοῦν εἰς τὸ σῶμα τῆς ἐκκολλητομένης νομισματικῆς ἐνώσεως μία σημαντικὴ ἀνταγωνιστικὴ παραμόρφωσις καὶ ἕνα ἐπικίνδυνον νομισματικοπολιτικὸν στοιχεῖον. Ἡ ἰδανικὴ βεβαίως διαμόρφωσις μιᾶς γνησίας νομισματικῆς ἰσορροπίας καθιστᾷ ἀπαραίτητον μίαν ὄχι λίαν βραχυπρόθεσμον περιόδον ἐλευθέρου σχηματισμοῦ τῶν τιμῶν τῶν νομισμάτων τῶν κρατῶν - μελῶν ὑπὸ τὸ κράτος πλήρους μετατρεψιμότητος αὐτῶν ὡς βάσεως καθορισμοῦ τῶν ρεαλιστικῶν ἰσοτιμῶν.

β) Ἡ ἀναγκαιότης τῆς θεσμικῆς ἐνοποιήσεως προκύπτει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, λόγῳ τῶν διαφορετικῶν διαρθρωτικῶν δεδομένων, τῶν σχέσεων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐργασίας καὶ τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς εἰς τὰ κράτη - μέλη δὲν εἶναι ρεαλιστικὸν νὰ ἀναμένεται μία αὐτόματος τάσις μιᾶς συγχρονισμένης μεταξύ τῶν κρατῶν - μελῶν οικονομικῆς ἐξελίξεως· μία ἀπλῶς λειτουργικὴ ἐνοποίηση δὲν θὰ ἦτο ἐπαρκής.

γ) Ἡ πολιτικὴ θεσμικῆς ἐνοποιήσεως ἀπαιτεῖ κατ' ἀρχὴν τὴν διατύπωσιν ἐνὸς κοινοῦ καταλόγου στόχων οικονομικῆς πολιτικῆς. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὰ κράτη - μέλη τῆς Κοινότητος δὲν εἶναι διατεθειμένα νὰ παραιτηθοῦν ἐντελῶς τῶν κυριαρχικῶν τῶν δικαιωμάτων εἰς τὸν τομέα τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς πρὸς ὄφελος ἐνὸς κοινοτικοῦ θεσμοῦ, θὰ πρέπει ταῦτα νὰ καθορίσουν ἐκ συμφώνου μεταξύ

των δεσμευτικῶς ποσοτικούς στόχους καὶ τὴν ἱεράρχησιν αὐτῶν διὰ τὴν περίπτωσιν συγκρούσεως μεταξὺ τῶν τεθέντων στόχων.

δ) Διὰ τῆς συντονίσεως τῆς χρηματικῆς πολιτικῆς τῶν Κεντρικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν τῶν κρατῶν-μελῶν ἐπιδιώκεται ἡ ἐπίτευξις τῶν τεθέντων κοινῶν στόχων. Τὰ πιστωτικά δὲ περιθώρια τῶν ἐθνικῶν Νομισματικῶν Τραπεζῶν καθίστανται τόσον στενά μετὰ τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν τῶν συναλλαγμάτων καὶ τὴν κατάργησιν τῶν περιθωρίων διακυμάνσεώς των εἰς μίαν κοινὴν ἀγοράν, εἰς τὴν ὅποιαν ἡ διακίνησις ἀγαθῶν καὶ κεφαλαίου εἶναι ἐλευθέρα, ὥστε νὰ καθίσταται ἀναγκαία ἡ συγκέντρωσις τῆς χρηματικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἑνὸς ὄργανου κατὰ τὸ πρότυπον π.χ. τοῦ Federal Reserve System τῶν Η.Π.Α. ἢ τῆς Bundesbank τῆς Δ. Γερμανίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ διασφαλίσεως τῆς σταθερότητος τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος τὸ κεντρικὸν νομισματικὸν σύστημα τῆς Ε.Ο.Κ. θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀνεξάρτητον καὶ ἀπὸ ἐντολὰς τῶν κυβερνήσεων τῶν κρατῶν-μελῶν καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, διαθέτον ἕνα ἐνιαῖον καὶ ἀποτελεσματικὸν σύστημα μηχανισμῶν εἰς τὰς χώρας - μέλη.

ε) Διὰ τοῦ συντονισμοῦ τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν-μελῶν θὰ περιορισθῆ ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ αὐτονομία καὶ ἡ πολιτικὴ ἐθνικὴ κυριαρχία τῶν κρατῶν-μελῶν σημαντικῶς, διότι σμικρύνεται ἡ ἐλευθερία μονομεροῦς ἐπιδιώξεως ἐθνικῶν πολιτικῶν στόχων ἐκ μέρους τῶν κρατῶν-μελῶν τῆς Κοινότητος. Ἡ θυσία ὅμως αὕτη εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία, ἵνα καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐπίτευξις τῶν τεθέντων κοινῶν στόχων. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀναφέρεται καὶ τὸ θέμα τῆς πολιτικῆς ἐνοποιήσεως καὶ τῆς δημιουργίας ἑνὸς εὐρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου, διαθέτοντος σαφεῖς ἀρμοδιότητας ἐλέγχου καὶ λήψεως ἀποφάσεων. Οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ σοβαρῶς τὸ γεγονὸς ὅτι, μία ἰσχυρὰ θέλησις πολιτικῆς ἐνοποιήσεως συνιστᾷ μίαν τῶν βασικῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς ΕΟΝΕ.

στ) Ἡ ἀνάγκη συγκεντρώσεως τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἑνὸς κεντρικοῦ κοινοτικοῦ ὄργανου καθίσταται ἀπαραίτητος καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι, ἡ σταθερότης τῶν συναλλακτικῶν τιμῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Κοινότητος δύναται νὰ τεθῆ ἐν κινδύνῳ ἐξ αἰτίας τῶν ἐξωτερικῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς μετὰ τρίτων χωρῶν. Εἶναι δυνατόν π.χ. μία μετατόπισις τῶν ἠνδοκοινοτικῶν περιθωρίων διακυμάνσεως ἀπὸ 2,25% ἐντὸς τοῦ ἔναντι τοῦ δολλαρίου ἰσχύοντος περιθωρίου τοῦ ΔΝΤ νὰ καταστῆ ἀναγκαία καὶ ὑπὸ ὀρισμένους ὅρους νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ συμφέροντα κρατῶν-μελῶν τινῶν, πρᾶγμα τὸ ὅποιον θὰ ὀδηγήσῃ εἰς συγκρούσεις εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κοινότητος.

ζ) Εἰς μίαν νομισματικὴν ἔνωσιν ἡ ἀναγκαιότης μιᾶς κοινῆς ἀποτελεσματικῆς περιφερειακῆς καὶ διαρθρωτικῆς πολιτικῆς — διὰ τῆς ὁποίας θὰ διευκολυθοῦν διαδικασίαι ἀναδιατάξεων καὶ προσαρμογῶν μὲ τελικὸν στόχον τὴν ἐξομοίωσιν τῶν περιφερειῶν τῆς Κοινότητος— θεμελιούται ὡς ἀκολούθως: Περιορισμένη κινητικότης τῶν συντελεστῶν τῆς παραγωγῆς ἢ βασικαὶ διαρθρωτικαὶ διαφοραὶ εἰς μίαν νομισματικὴν ἔνωσιν δύναται νὰ ὀδηγήσουν εἰς περιφερειακὰς ἀνισορροπίας· τυχὸν δὲ ἀνεργία καὶ οἰκονομικὴ στασιμότης εἰς τινὰς περιφερείας θὰ ἐπεβάρυνον ἀσφαλῶς τὴν ὄλην ἐνοποιητικὴν κίνησιν.

Προβλήματα και προοπτικά :

Ἐνῶ ὅμως ὑφίσταται σύμπτωσης ἀπόψεων μεταξύ τῶν κρατῶν - μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. ὡς πρὸς τοὺς στόχους τῆς ΕΟΝΕ καὶ τὰς σχετικῶς ἀπαιτουμένας προϋποθέσεις, εἰς τὸ θέμα τοῦ τρόπου πραγματοποιήσεως τῶν ἐν λόγῳ στόχων, αἱ ὑφιστάμεναι διαφοραὶ εἶναι βασικαί. Αἱ διαφοραὶ αὗται — ἀναφερόμεναι εἰς τὴν μεθόδευσιν τῶν ἀναγκαίων πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ΕΟΝΕ ἐνεργειῶν— ἀνεφύησαν ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συζητήσεων ἐπὶ τοῦ σχεδίου σταδιακῆς ἐξελίξεως τὸ ἔτος 1970, χωρὶς μέχρι σήμερον νὰ ἔχουν παντελῶς ἐξαλειφθῆ. Αἱ ἐν λόγῳ διαφοραὶ ἐκφράζονται ὑπὸ δύο ὁμάδων, τῶν «μονεταριστῶν» καὶ τῶν «οικονομιστῶν».

Ἡ ἄποψις τῶν μονεταριστῶν (ἐκφραζομένη κυρίως ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐκπροσώπων κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις τοῦ 1970) θεωρεῖ σκόπιμον μίαν κατὰ τὸ δυνατόν ταχεῖαν θεσμικὴν θεμελίωσιν τῆς κοινῆς νομισματικῆς πολιτικῆς τῶν χωρῶν - μελῶν. Ὁ καθορισμὸς τῶν τιμῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων καὶ ἡ ἐξάλειψις τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως θὰ δημιουργήσῃ, κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἄποψιν, ἐκ τῶν πραγμάτων τὴν πίεσιν ἐκείνην, ἡ ὁποία θὰ ἐξαναγκάσῃ εἰς μίαν μεγαλυτέραν προσέγγισιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς Κοινότητος, τιθεμένου οὕτως εἰς κίνησιν τοῦ μηχανισμοῦ ἐνοποιήσεως.

Ἀντιθέτως ἡ θέσις τῶν οἰκονομιστῶν (ἐκπροσωπούμενη κυρίως ὑπὸ τῆς Δ. Γερμανίας) συνίσταται εἰς τὴν ἐπιδίωξιν κατὰ πρῶτον κατὰ τὸ δυνατόν ὁμοίας ἐξελίξεως τῶν τιμῶν καὶ τῶν ἰσοζυγίων πληρωμῶν τῶν κρατῶν-μελῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θεωρεῖται, κατὰ τὴν ἄποψιν ταύτην, ἡ ἀπαραίτητος προϋπόθεσις τοῦ καθορισμοῦ τῶν συναλλακτικῶν τιμῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἐπιτευχθῆ σταδιακῶς ἡ ἀποτελεσματικὴ προσέγγισις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς καὶ ἐξελίξεως τῶν χωρῶν - μελῶν τῆς Κοινότητος, θὰ καταστῆ ἐφικτὸς ὁ καθορισμὸς τῶν οὕτως ἢ ἄλλως σταθερῶν ἤδη ἰσορροπικῶν ἰσοτιμιῶν. Μία πρόωρος ὀριστικοποίησις τῶν τιμῶν συναλλάγματος θὰ πρέπει μᾶλλον νὰ θεωρῆται ὡς δημιουργοῦσα προβλήματα παρὰ κινητήριον δύναμιν διὰ τὸν ἐνοποιητικὸν μηχανισμόν· τοῦτο δὲ διότι δὲν ἔχουν πληρωθῆ εἰσέτι — καὶ δὲν θὰ συμβῆ τοῦτο εἰς τὸ ἀμεσώτατον μέλλον— αἱ περισσότεραι τῶν διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν συναλλάγματος εἰς τὸν χρόνον τῆς Ε.Ο.Κ. ἀναγκαίων προϋποθέσεων. Ἐὰν δὲ ἤθελον ἀποκλεισθῆ μεταβολαὶ τῶν τιμῶν συναλλάγματος, ἐξακολουθούσης ὑφισταμένης δυσαρμονίας τῆς οἰκονομικῆς ἐξελίξεως εἰς τὰς χώρας-μέλη, τότε θὰ ἦσαν αὗται ἠναγκασμένοι νὰ λάβουν ἄλλα μέτρα, τὰ ὁποῖα— ὡς π.χ. οἱ συναλλαγματικοὶ περιορισμοὶ— θὰ κατέστρεφον πολλὰς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθέντων προόδων εἰς τὴν ἐνοποιητικὴν προσπάθειαν τῆς Εὐρώπης. Αἱ μέχρι τοῦδε ἐμπειρίαι εἰς τὸν τομέα τῆς κοινῆς γεωργικῆς ἀγορᾶς— ἡ ὁποία θεωρεῖται ὑπὸ τῶν μονεταριστῶν ὡς ἀπόδειξις ἐνισχυτικῆς τῆς ἀπόψεώς των— προβάλλονται ὑπὸ τῶν οἰκονομιστῶν, λόγῳ τῶν πολλῶν σχετικῶν κρίσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπιβαρύνουν τὰς μεταξύ τῶν κρατῶν - μελῶν σχέσεις, ὡς ἐπιχείρημα τῆς θέσεώς των ὡς πρὸς τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἐγκυμονοῦν διὰ τὴν ἐνοποιητικὴν πολιτικὴν αἱ ἐκ τῶν προτέρων καθορισθησόμεναι ἰσοτιμίαι.

Τὸ ἰσχύον σήμερον σχέδιον σταδιακῆς ἐξελίξεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν δημιουργίας τῆς ΕΟΝΕ συνιστᾷ εἰς πολλά του σημεῖα συμβιβασμὸν μεταξύ τῶν ἀπόψεων τῶν «μονεταριστῶν» καὶ τῶν «οἰκονομιστῶν». Ὁ δὲ σχεδιαζόμενος περιορισμὸς τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως εἰς τὰ πλαίσια τῆς Κοινότητος θὰ πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ προσπάθειάς συντονίσεως τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν κρατῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Κ. μεταβολαὶ τῶν τιμῶν τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων δὲν ἀποκλείονται ἐπίσης, τοῦλάχιστον κατ' ἀρχὴν, κατηγορηματικῶς. Ἡ ὅλη ὁμως συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περι οὐ ὁ λόγος σχεδίου τείνει ἐν τούτοις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν μετατοπίσεως τοῦ κέντρου βαρῦτητος μᾶλλον ὑπὲρ τῶν μονεταριστῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Δυνατότητες καὶ Προϋποθέσεις Δημιουργίας μιᾶς Εὐρωπαϊκῆς Νομισματικῆς Ἐνώσεως». («Ὁ Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», ἀρ. φ. 856 τῆς 17.9.1970).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Ἀναμέτρηση Ε.Ο.Κ. - Ἡνωμένων Πολιτειῶν, γιὰ τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸν Σύστημα». («Ὁ Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», ἀρ. φ. 861 τῆς 22.10.1970).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Τορπιλίζεται καὶ τὸ Σχέδιον ΒΕΡΝΕΡ; Δυσκολίες γιὰ τὴν Οἰκονομικὴ καὶ Νομισματικὴ Ἐνοποίηση τῆς Εὐρώπης». («Ὁ Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», ἀρ. φ. 870 τῆς 24.12.1970).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Εὐκαμνία τῶν Τιμῶν Συναλλάγματος καὶ Νομισματικὴ Ἐνοποίηση». (Οἰκονομικὴ Πορεία», Νο 24 τῆς 31.12.1970).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Οἰκονομικὴ καὶ Νομισματικὴ Ἐνωση καὶ Διαρθρωτικὲς Διαφορὲς στὴν Ε.Ο.Κ.». («Ὁ Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», ἀρ. φ. 880 τῆς 4.3.1971).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Ἡ Οἰκονομικὴ καὶ Νομισματικὴ Ἐνοποίηση τῶν Χωρῶν τῆς Ε.Ο.Κ. Μετὰ τὴν ἀποδέσμευσιν τῆς τιμῆς τοῦ γερμ. μάρκου καὶ τοῦ ὀλλανδ. φιορινίου». («Ὁ Οἰκονομικὸς Ταχυδρόμος», ἀρ. φ. 913 τῆς 21.10.1971).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Δεκαετὴ Ἐτη τῆς Ε.Ο.Κ. Ἀπολογισμὸς καὶ Προοπτικαί» («Ἡ Ναυτεμπορικὴ», ἀρ. φ. 12927 τῆς 2. .1972).
- A. Γ. ΖΑΧΟΥ : «Ἡ Φιλελευθεροποιήσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κεφαλαιαγορᾶς» («Ἡ Ναυτεμπορικὴ», ἀρ. φ. 13102 τῆς 21.10.1972).
- H. GRÖNER : «Probleme einer europäischen Währungsunion» («Ordo», Vol. 22/1971).
- B. KOHLER and G. SCHLAEGER : «Wirtschafts- und Währungsunion für Europa» (2. ed., Bonn 1971).
- H. E. SCHARRER : «Monetäre Integration in der EWG, Initiativen und Probleme» (Hamburger Jahrbuch für Wirtschafts- und Gesellschaftspolitik, 1971).
- H. WILLGERDODT : «Wege und Irrwege zur europäischen Währungsunion» (Freiburg/Br. 1972).
- C. S. SHOUP (ed.) : «Fiscal Harmonization in Common Markets» (N. York 1967).
- R. SAHNWALD and J. STOHLER : «Wirtschaftliche Integration» (Basel 1958).
- B. BALASSA : «Theory of Economic Integration» (Homewood, Ill., 1961).
- G. R. DENTON (ed.) : «Economic Integration in Europe» (London 1969).
- H. G. JOHNSON : «An Economic Theory of Protection, Bargaining and the Formation of Customs Unions» (Journal of Political Economy, 1965).